
TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

KÁTAI RAFAEL – MURAI ANDRÁS

A rendőr szerepe

Eltűnésből emberölés

2009 novemberében a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság illetékességi területén, Mohácson egy eltűnési ügy kapcsán végzett kutatás során több mint hat méter mélyen a föld alá temetve találtak a nyomozók egy idős német párt. Később kiderült, emberölés áldozataivá váltak.

Mi kellett ahhoz, hogy meglakoljon két ember, aki megölt két másikat? Nyilvánvalóan egy büntetőeljárás, amelyben a rendőrség megállapítja, hogy bűncselekmény történt, felkutatja az elkövetőket, a sértetteket, a tanúkat, a bizonyítékokat, javaslatot tesz a vádemelésre, az ügyészség vádat emel, a bíróság pedig a vád alapján marasztaló ítéletet hoz. Könnyű ezt így leírni, de ennek az emberölésnek a felderítéséhez olyan rendőrök kellett, akik hittek magukban, a megérzéseikben, a tudásukban és az igazságszolgáltatásban, akik munkaidőn túl, akár egy markológép mellett állva, fagyoskodva mentek az információk után.

Aktualitás

Mi lehet az aktualitása egy 2009-ben történt emberölésnek? Amellett, hogy ez az eset rávilágít az eltűnési ügyek, különösen a gyanús eltűnések alapos vizsgálatának szükségességére, igazából nincs különösebb oka, egyszerűen elmaradt a publikálása. Felháborító, borzasztó, kegyetlen bűncselekmény, amelyről beszélni sem, írni sem akart akkor még senki, egyszerűen csak el akarta felejteni mindenki, akit érintett, aki megdöbbenve hallgatta a gyanúsítottak, majd vádlottak és elítéltek szavait, a konok, megbánás nélküli tagadást, látta viselkedésüket, amelyből mindvégig sugárzott az értetlenkedés, mert fel sem fogták tettüket. Kicsit több mint nyolc évvel később azonban már feltűnt, hogy ennek az ügynek a tapasztalatait még nem osztotta meg senki. Egyebek között ezért, és mivel sokat tanulhatunk belőle, utánajártunk, és közzétesszük.

A baleseti helyszínelő

Vajta László rendőr százados, ügyeletvezető, akkor még zászlósként a Mohácsi Rendőrkapitányság baleseti helyszínelője tette meg az első lépéseket a bűncselekmény felderítése érdekében a következők szerint.

2009. nyár végén a vele egy utcában lakó unokatestvére azzal kereste meg, hogy van egy gyanús története. Elmondta, hogy *A. I.* és a férje, *T. R. G.*, egy jómódú, idős, monyoródi német pár, nála hagyta javításra a Mazda 5 típusú személygépkocsiját. Akkor elmesélték neki, hogy lakik náluk három német állampolgár, akik nagy üzleti vállalkozásba kezdtek, sok beosztottjuk van, agilisek, de segítségre szorultak, ezért pénzt adtak nekik, és a lakhatásukról is gondoskodtak. *Manuel*, a felesége, *Anja*, valamint a barátjuk, *Thorsten* beköltözött a pár monyoródi házába. Az idős pár elmesélte, hogy Manuelék hálájuk jeléül egy spanyolországi nyaralással lepték meg őket, és amíg ők nyaralnak, úgyszincs szükségük az autóra, lesz ideje megjavítani, és ha hazajönnek, elmennek érte. Eltelt a megbeszélte idő, a német pár nyaralásának ideje is lejárt, de mégsem ők, hanem Manuel jelentkezett a gépkocsiért. Amikor megkérdezte tőle, hogy hol vannak, azt a választ kapta, hogy annyira megtetszett nekik Spanyolország, hogy ott maradnak, ő viteti utánuk az ingóságait. Ezután Manuel elvitte a Mazdát a szervizből, többet sem őt, sem az idős párt nem látta. Mivel a pár valóban nem volt elérhető, Vajta László előbb csak magánemberként, majd hivatalosan is megkezdte az adatgyűjtést, és megtudta, hogy Manuel vállalkozása csődbe ment, sok embernek tartozott, és feljelentést is tettek ellene, Thorsten pedig beköltözött *T. R. G.* házába. Egy éjszakai szolgálata idején a monyoródi házhoz ment, és mivel az utcafronttól nem látszott, az oldalsó bokros területen keresztül benézett az udvarba, ahol két német rendszámú gépkocsit látott. Ezekről nem sokkal később kiderült, hogy mindkettő schengeni körözés alatt áll, mert bűncselekményt követtek el velük. A rendelkezésére álló információkat megosztotta a Mohácsi Rendőrkapitányság bűnügyi osztályvezetőjével, aki beindította a hivatalos gépezetet. Széles körű adatgyűjtést végeztek a lakókörnyezetben és a Manuel cégénél korábban dolgozók körében is. Az egyik volt alkalmazott, egy szederkényi férfi elmondta, hogy Manuel Mohácson a Fisowo Kft.-t vezette, de a sok tartozás miatt tönkrement. Elmondta, hogy feltűnő, sőt gyanús volt, hogy a telephelyen volt egy nagy gödör, amelyet érthetetlen okból vásárnap temetett be Thorsten. Az időpontok egyeztetésekor megállapították, hogy ez akkor történt, amikor az idős pár nyaralni indult. Ezzel egy időben megállapították, hogy Manuel, az élettársa, Anja, és az általuk használt Mer-

cedes is körözés alatt áll Németországban. Ezek után Vajta László felvette a kapcsolatot a telephely akkori tulajdonosával, illetve ügyvédjével. Röviden vázolta a történeteket, és az engedélyüket kérte a korábban betemetett gödör feltárására. Munkagépet szervezett a helyszínre, ami csaknem harminc perccel később öt méter mélységben egy holttestet fordított ki a földből.

Az elsődleges intézkedések

2009. november 16-án 20.30-kor a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság ügyeletvezetője telefonon értesítette a készenléti ügyeleti szolgálat parancsnokát, hogy a Mohácsi Rendőrkapitányság baleseti helyszínelője által összegyűjtött információk alapján eltűnés miatt kezdeményezett intézkedés emberölés gyanújává vált. A tájékoztatás szerint a Mohácsi Rendőrkapitányság illetékességi területéről 2009. augusztus utolsó hétvégén eltűnt egy 69 éves nő és az élettársa, egy 71 éves férfi, mindketten német állampolgárok. Az eltűnésüket 2009. november 12-én jelentették be, ennek alapján eljárás indult. Az eltűnés miatt folytatott eljárás során beszerzett adatok szerint valószínűnek tűnt, hogy a keresettek emberölés áldozataivá váltak, őket egy mohácsi telephelyen korábban kiásott – mint utóbb kiderült –, kb. hat méter mély és két és félszer két és fél méteres gödörben hantolták el.

2009. november 16-án a felvetődő adatok alapján, a kérdéses telephelyen a betemetett gödör hozzávetőleges helyén – a mohácsi tűzoltóság munkatársait is bevonva, és a telephely aktuális tulajdonosának engedélyével – markológéppel ásást kezdeményezett a Mohácsi Rendőrkapitányság bűnügyi osztálya, majd amikor ruhafoszlányt, illetve emberinek tűnő maradványt találtak, azonnal értesítették a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság központi ügyeletét, amely berendelte a megyei bűnügyi készenléti ügyeleti szolgálatot. Egyben intézkedtek a cselekménnyel kapcsolatban elkövetőként számításba vehető személyek felkutatására és előállítására, illetve, hogy az eltűnés körülményeiről információval bíró személyek tanúként rendelkezésre álljanak. A helyszínen megállapították, hogy a telephelyen lévő és feltárt gödörben egy régebben elhunyt nő teste található, kb. öt méter mélységben. A helyszíni és elsődleges halottszemlét lefolytatták. Az elhunyt nő ruházatát, karóráját (amely 5.58-kor állt meg), a jobb és bal kezén lévő egy-egy köves, arany karikagyűrűt, illetve a bal fülében lévő arany, köves karika fülbevalót bűnjelként lefoglalták. Az elhunyt fogazata (aranynak tűnő fogpótlások), ékszerei alapján a későbbiek során a személyazonossága megállapíthatóvá vált. A

holttest elsődleges vizsgálata alapján a halál okát nem sikerült megállapítani, csak a kétoldali sorozat-bordatörést, amely az eltemetése közben is keletkezhetett. A rendelkezésre álló adatok alapján megállapították, hogy a megtalált női tetem azonos az eltűntként keresett német állampolgárral. Az eltűnt élettárs felkutatása annak ellenére nem vezetett eredményre, hogy a megtalált női holttest környezetét is felásták, illetve több olyan helyen is ásást végeztek, ahol az eltűnése idején gödrök voltak, de azokat hirtelen betemették. Ezek után tanúként hallgatták ki a telephely aktuális üzemeltetőjét, a Mohácson élő *V. L. A.* német állampolgárt. Elmondta, hogy a telephely zárt, ahhoz rajta kívül három embernek van kulcsa: Manuelnek, a feleségének, Anjának, valamint Thorstennek, akik az eltűnt személyek magyarországi ingatlanjában laknak. A három német állampolgárt előállították. Thorsten szóban elismerte, hogy azt a gödröt, amelyben a női tetemet megtalálták, ő temette be markológéppel Manuel kérésére, de állítása szerint nem tudott róla, hogy abban egy holttest van. Manuel és Anja egymásnak ellentmondva számoltak be az idős házaspár eltűnésének körülményeiről, így emberölés gyanúja miatt őrizetbe vételük mellett mindhárman gyanúsítottá váltak. Két nappal később, miután több másik gödröt is ástak a környéken egy utolsó ötlet alapján lejjebb ástak, és ugyanabban a gödörben, egy méterrel mélyebben megtalálták a másik holttestet is.

A történet

A baleseti helyszínelő kitaró érdeklődése és munkája meghozta a gyümölcsét, napvilágra került egy latens bűncselekmény, így a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság bűnügyi osztálya emberölés gyanúja miatt rendelt el nyomozást. Az eredményes büntetőeljárás lefolytatásához szükség volt az egész osztályra, de az ügy előadójának aprólékos, alapos munkája alapján állt össze kerek egészé a történet. *Murai András* rendőr alezredes, kiemelt főnyomozó – jelenleg a Készenléti Rendőrség Nemzeti Nyomozó Iroda beosztottja – mindent megtett annak érdekében, hogy a gyanúsítottak előéletét, tetteit oly mértékben feltárja, hogy az egy vádirat és egy marasztaló ítélet alapjául szolgálhasson. A történetről átfogó képet mutat az általa készített összefoglaló jelentés kivonata.

Manuel és felesége, Anja 2009 elején Magyarországra utaztak régi ismerősükkel, Thorstennel együtt azzal céllal, hogy itt letelepedjenek és üzleti vállalkozásba kezdjenek. Mindhárman német állampolgárok, Manuel és Anja

külföldön egyházi szertartás keretében kötött házasságot, törvényesen csak élettársak. Thorsten Manuel régi barátja, már akkor jóban voltak, mielőtt Manuel megismerte volna Anját. Ők hárman már kint Németországban is közös háztartásban éltek, többnyire különféle bérelt ingatlanokban, megélhetésüket „ügyeskedésekkel” biztosították. Anja az élettársi kapcsolat előtt futárként dolgozott, azután Manuel tartotta el. Thorsten tulajdonképpen a család mindenese volt. Az „ügyeskedések” ötletgazdája és kivitelezője Manuel volt, ő volt köztük a legtanultabb és legintelligensebb, kiemelkedő informatikai ismeretei voltak. Az általuk folytatott pénzszerző tevékenységek szinte egytől egyig illegális, bűncselekményeket megvalósító magatartások voltak – többnyire csalások –, amelyek miatt több büntetőeljárást is indítottak a német hatóságok, ezért alaposan feltehető, hogy a Magyarországra történő áttelepülés egyik oka a felelősségre vonás előli menekülés lehetett. Manuel, Anja és Thorsten 2008 végén kibérelt három gépjárművet (két tehergépkocsit és egy személygépkocsit) Németországban, amelyekkel annak tudatában indultak Magyarországra, hogy az utolsó bérelt lakóhelyükre már nem térnek vissza többet. A gépkocsikat nem vitték vissza a bérleti idő lejártakor, a lakás bérleti díját nem fizették ki, ezért újabb eljárások indultak ellenük. Magyarországi letelepedésük előtt Manuel az interneten keresgélt alkalmasnak tűnő helyet, így talált rá egy ingatlanértékesítő ügynökön keresztül A. I. monyoródi házára. Az ügynök személyesen is összehozta Manuelt a tulajdonossal, megkötötték a bérleti szerződést, majd az áttelepült hármas beköltözött. Mivel semmilyen vagyonuk nem volt, a főbérlőnek végeztek ház körüli munkákat, gondozták az állatokat. Pénzre volt szükségük, ezért Manuel folytatta az internetes csalásait, közben pedig Anja nevében létrehozta a First Shopping World (Fisowo) Kft.-t. Az már korábban is jellemző volt Manuelre, hogy Anja nevében kötött üzleteket, tudva, hogy Anja egy szellemileg visszamaradt, csökkent kvalitású személy, aki az ilyen üzleti tevékenységeknek még a természetét sem képes átlátni, nemhogy irányítsa őket. A kft. nevében kibéreltek Mohácson egy telephelyet kereskedelmi tevékenység céljára. Terveket készítetttek, engedélyezési procedúrák indultak, majd megkezdődtek az építési munkálatok is a telephelyen, de természetesen mindez pénzbe került, ami nekik nem volt. Fizetni kellett a bérleti díjat, a tervezőt, a hatósági engedélyezések járulékos költségeit, nem utolsósorban a felvett munkásokat is, akik a kivitelezést végezték. A munkafolyamatoknak több olyan tényezője is volt, amit saját erőből nem tudtak elvégezni, ilyenek voltak a telephely aszfaltozási munkái is. Az efféle munkálatokat fizetési ígéretük fejében végeztették el külső vállalkozókkal. Természetesen már a vállalkozás beindításához is pénz-

re volt szükség, ezért az A. I.-vel megkötött bérleti szerződés létrejötte után igyekeztek minél jobban a tulajdonos bizalmába férkőzni, ami Manuel mézesmázos, behízelt modora következtében rövidesen sikerült. Segített ebben az is, hogy már a bérleti szerződést is úgy kötötték meg, hogy az ingatlant később hatvanezer euróért meg kívánják vásárolni. Tudták, hogy a tulajdonos szívesen elköltözne Monyoródról, és azt is, hogy van egy építési telke Bár községben, ezért Manuel ígéretet tett arra, hogy ott egy minden igényt kielégítő házat épít fel A. I.-nek és az élettársának. Ehhez is tervek készültek, majd a megrendelő kívánságainak megfelelően megkezdődött az építkezés is. Ehhez Manuel száznegyvenezer eurót vett át A. I.-től és meg egyezett vele abban is, hogy az általa bérelt ház tervezett hatvanezer eurós vételárát is beépíti a bárri házba. Így összesen kétszázezer euró értékben tervezte felépíteni a házat úgy, hogy ezzel egy időben tulajdonjogot szerez a monyoródi ingatlanra. Az emberölés miatt indult nyomozásban ezekkel az ügyletekkel csak olyan mélységben kellett foglalkozni, hogy tisztán és világosan látható legyen a terhelték anyagi helyzete, illetve a haszonszerzési szándék.

A beszerzett adatok egyértelműen arra mutattak, hogy a terheltéknek Magyarországra érkezésükkor szinte semmijük sem volt, még az utazáshoz használt három gépkocsit is bűncselekmény elkövetésével szerezték meg. Itt semmilyen produktív, hasznot hozó tevékenységet nem folytattak, bevételük nem keletkezett, pénzük kizárólag a sértettektől származhatott, illetve ezen túlmenően a vállalkozás építéséhez, valamint a bárri ingatlan kivitelezéséhez rengeteg – több millió forint összegű – tartozást halmoztak fel, miközben jól éltek a sértettektől kicsalt összegekből. Közben a bérelt telephelyen, bérelt munkagéppel több gödröt is ásott Manuel azzal a mondvacsínált céllal, hogy azokba az építkezési törmeléket temetik majd. Az egyik gödröt kifejezetten nagy méretűre és mélyre ásatta, amit azzal magyarázott, hogy oda egy távközlési vállalat németországi központjával egyeztetettek alapján GSM-átjátszót fog telepíteni. A nyomozás során megállapították, hogy a távközlési társaságnak semmilyen szándéka nem volt oda átjátszót telepíteni, így ennek elkészítése már az előre kitervelt emberölésre utalt. Közben Manuel külföldi nyaralást ígért be A. I. és élettársa részére azzal, hogy távollétük alatt ők kezelik a hátrahagyott ingatlanokat, gondozzák az állatokat, és természetesen folytatják az építkezést is. A sértettek nagyon örültek ennek a lehetőségnek, mivel évek óta nem voltak nyaralni, hiszen nem volt kire hagyniuk a házakat és az állatokat. A nyaralás lehetőségét ezért ők maguk is, de Manuelék is terjesztették a környezetükben. A. I.-nek korábbról kialakult

szokása volt, hogy minden elutazása előtt végrendeletet hagyott hátra azzal, hogy a legutolsó végrendelete semmissé teszi az előzőket. 2009. augusztus 29-én is készített egy végrendeletet (ebben minden vagyonát és készpénzét Manuelre hagyta), amelyről később a szakértő megállapította, hogy azt saját kezűleg írta ugyan, de valószínűsíthetően kényszer és/vagy fenyegetés hatása alatt. 2009. augusztus 30-án, a déli órákban a terheltek és a sértettek közös ebéden vettek részt a Manuelék lakhelyéül szolgáló bérelt ingatlanban, majd az ezt követő kávézás után Manuel azzal állt elő, hogy éppen kint tartózkodik a bár építkezésén a kivitelező német cég vezetője, bizonyos Harald Körner úr, ezért kivinné oda őket szemlére. A nyomozás megállapította, hogy a német cégnyilvántartás szerint sem ez a cég, sem a vezetője nem létezik. Manuel elvitte Monyoródról a sértetteket a Mercedes kombi személygépkocsival, majd a Ford tehergépkocsival követte őt Thorsten is. Anja eközben otthon maradt. Ezek a mozgások egyébként jól követhetők a tettesek által használt telefonok hívásforgalmi adatai alapján. A két férfi aznap estefelé, koszosan és fáradtan érkezett haza, de már a sértettek nélkül. Ez után A. I.-t és az élettársát senki nem látta többé. 2009. augusztus 30. vasárnapra esett, másnap reggel a mohácsi telephelyen megjelenő munkások meglepve tapasztalták, hogy a pénteken még nyitva álló legnagyobb gödröt – amely a GSM-átjátszó alapja lett volna – betemették, pedig hétvégén senki nem dolgozott. Teltek-múltak a napok, közben a telephelyen aszfaltozási munkálatok kezdődtek, és a betemetett legnagyobb gödör fölé is aszfaltozott út került. Az idő múlásával többeknek is feltűnt az idős pár hosszas távolléte, illetve hogy semmilyen formában nem lehet őket elérni.

A környezetük fokozott érdeklődését Manuel folyamatosan próbálta hártani azzal, hogy még tart a nyaralás, de idővel újabb sztorival kellett előállni. Ekkor azt kezdte el híresztelni, hogy a sértettek végleg letelepedtek Spanyolországban az ő nyaralójában, onnan már nem is fognak visszajönni. Ez talán valamennyire hihetőnek is tűnhetett, de az feltétlenül bizalmatlanságot keltett, hogy még telefonon sem voltak soha elérhetők. A sértettek hiánya, rejtélyes elérhetetlenségük vezetett odáig, hogy bejelentették a rendőrségen az eltűnésüket, majd az eltűnésük időpontját összefüggésbe hozták a gödör betemetésének idejével. A sértettek „nyaralása” idején Manuelék nem vesztegették az időt, eladták mindkét személygépkocsijukat, valamint már 2009. szeptember 1-jétől elkezdték „csapolni” A. I. bankszámláját ATM-en keresztül.

Ehhez szükségük volt a bankkártyára és a PIN-kódra is, de mint az elvégzett házkutatások során kiderült, nemcsak ez volt a birtokukban, hanem a sértettek személyi okmányai is, ami szintén bizonyítja, hogy soha nem voltak

külföldön. A gépkocsik eladásához ismét Manuel leleményessége és számítástechnikai képzettsége kellett, ugyanis a kereskedésben meghatalmazással kellett igazolniuk, hogy jogosan végzik az ügyletet a tulajdonosok megbízásával. A kereskedő előtt Manuel látszólagos elektronikus levélforgalmat bonyolított le, amely során „bekérte” a tulajdonostól a meghatalmazást. A tulajdonos e-mail-címeként egy ingyenesen, bárki által létrehozható cím szerepelt, ami önmagában még nem zárta volna ki azt, hogy ténylegesen kapcsolatba lépett volna A. I.-vel, azonban a nyomozás megállapította, hogy A. I.-nek nem volt sem számítógépe, sem internetelérése, de még alapvető számítástechnikai ismeretei sem, így ha élt volna, sem tudott volna levelezni Manuellel. A gépkocsik eladása mellett 2009. szeptember 1. és 21. között tizenhat esetben, összesen 14 443 euró összegben vettek le pénzt A. I. számlájáról, ennek végül maga a pénzügyintézet vetett véget, észlelve a szokatlan és rendszeres felvéteket, ezért zárta a számlát. Az elvégzett nyomozati cselekmények egyértelműen igazolták, hogy mind a bankkártya, mind a sértetti személyes okmányok a terheltek birtokában voltak, azokkal más nem rendelkezhetett. 2009. október 12-én Manuel – szintén Anja nevében – előszerződést kötött *dr. S. H-H.* német állampolgárral A. I. kátolyi házának adásvételére, amire előlegként átvett kétezer-ötszáz eurót is. 2009. október 20-án a terheltek papíron eladták V. L. A. német állampolgárnak a Fisowo Kft.-t százhuszmillió forintért, miközben a kft.-nek csak felhalmozott, sokmilliós adósságai voltak, a telephely bérelt volt, és egyébként se ért egy fillért sem. E jogügylet kapcsán külön büntetőeljárás indult, de alaposan feltehető, hogy azzal a terheltek csak azt a látszatot kívánták kelteni, hogy van bevételük, amelyből a rengeteg kiadás fedezhető. Ezzel összezseng Manuel rendőrségi vallomása is: igyekezvén kibújni a nyereségvágyból elkövetés minősítése alól arról beszélt, hogy hatalmas vagyona van, de megjelölni egyet sem kívánt ezekből.

Azt, hogy bűncselekmény történt, az előbbieken túl az is alátámasztja, hogy a boncolás során mindkét holttest májából olyan gyógyszer-hatóanyagot mutattak ki, amelyet az orvosi előzményeik szerint egyik sértett sem szedett. Feltehető, hogy a közösen elfogyasztott ebéd, majd kávézás során az ételbe vagy italba kevert altatóval kezdődött meg a gyilkossághoz vezető eseménysor a már korábban elvégzett gondos előkészületek után. A kiásott gödörbe vélhetően A. I. szeme láttára előbb a férfi, T. R. G. került, akit egyméternyi földdel temettek be, majd A. I. is ott végezte ötméternyi mélységben. A német pár halálának okát az igazságügyi orvos szakértők abban jelölték meg, hogy a rájuk tolt föld tömege olyan mértékben akadályozta meg a légzést, hogy tulajdonképpen megfulladtak. A halál beálltának idejét a nyomozás

zás adatai mellett az orvos szakértői vizsgálatok is 2009. augusztus 30-ra tették, a külsérelmi nyomok és bordatörések kapcsán pedig azt is egyértelműen megállapították, hogy azok még az áldozatok életében, röviddel a halál bekövetkezése előtt keletkeztek, vagyis élve temették el őket. A nyomozás során feltárt tényyszerű bizonyítékok csak a történeti tényállás sarokkövei lehettek, ennél pontosabban és részletesebben azt nem lehetett rekonstruálni. Azonban a felderített körülmények mindegyike egyértelműen igazolja, hogy A. I.-t és az élettársát kizárólag a terheltek ölhatték meg előre kitervelt módon, nyereségvágyból. Az eseménysort pontosítani csak a terheltek beismerő vallomása alapján lehetne, ezek hiánya azonban nem lehet akadálya büntetőjogi felelősségük megállapításának.

A nyomozás során arra is fény derült, hogy az üzleti tevékenységekre a csökkent értelmi képességű Anja nevének felhasználásával került sor, aki az elkövetés idején otthon volt. Ezért ő csak az emberöléssel kapcsolatos bűnpártolás miatt volt gyanúsítható. Manuel még a Magyarországra kerülésük előtt is a felesége nevében végezte bűnös tevékenységét, de olykor álnevet használt. Ezzel a szokásával itt sem hagyott fel, őrizetbe vételekor, de még előzetes letartóztatásakor is hamis adatokat hozott a hatóságok tudomására. A beszerzett adatok alapján körvonalazódott, hogy a bestiális cselekmény mögött értelmi szerzőként kizárólag ő áll, tevékeny segítőtársa volt Thorsten. Szinte bizonyosra vehető, hogy Anját is előre kitervelt módon, a céljai érdekében vette feleségül (persze nem törvényesen). Erre utal az is, hogy Anja elmondása szerint a látszólagos párkapcsolat ellenére nem volt köztük szexuális viszony. Manuelnek nem kellett tartania attól, hogy Anja átlátja vagy felfedi ezeket, ha pedig ennek veszélye fenyegetett, akkor megfélemlítéssel, erőszakkal hallgattatta el őt. Manuel és Thorsten végig tagadta a cselekmény elkövetését, de védekezésük során logikátlan, cáfolható, a felderített tényekkel teljesen ellenkező vallomásokat tettek, tulajdonképpen a nyomozás adatait tudomásul venni nem akaró, konok tagadásban maradtak.

Az ítélet

A Baranya Megyei Főügyészség vádirata alapján a Pécsi Törvényszék huszonöt nyilvánosan megtartott tárgyalási nap után, 2013. szeptember 11-én hozta meg az ítéletét, amelyben Manuelt és Thorstent mint társtetteseket bűnösnek találta előre kitervelten, aljas indokból, különös kegyetlenséggel és több emberen elkövetett emberölés büntetvényének elkövetésében. A bíróság

fegyházban végrehajtandó életfogytig tartó szabadságvesztést szabott ki, egyben mindkettőjük esetében kizárta a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét. A szabadlábon védekező Anját azonban felmentette az emberöléssel kapcsolatban elkövetett bűnpártolás büntettének vádja alól. Manuel és Thorsten védői elsősorban felmentésért, másodsorban enyhítésért jelentettek be fellebbezést az elsőfokú ítélet ellen.

A Pécsi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2014. május 20-án hirdette ki az ítéletét, amely 2014. május 27. napján emelkedett jogerőre. Ebben Manuel és Thorsten büntetését akként mérsékelte, hogy őket negyven év után feltételes szabadságra lehet bocsátani, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Szakmai szempontból érdemes megemlíteni Manuel fellebbezésének egyik elemét, mivel a táblabíróság ezzel kapcsolatban kifejtett álláspontja tanulságul szolgálhat a jövőbeli jogalkalmazás, jogértelmezés terén. A vádlott és védője az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését azért látta indokoltnak, mert álláspontjuk szerint a törvényszék eljárása során megsértette a büntetőeljárás törvény alapelveit, mert nem biztosította a vádlottak anyanyelv-használatához való jogát azzal, hogy a tárgyalási jegyzőkönyveket többszöri indítványuk ellenére sem fordította le németre. A bíróság megállapította, hogy a terhelti indítvány elutasítása megalapozott volt. Rávilágított, hogy a vonatkozó jogszabályok, nemzetközi szerződésekben előírt és elfogadott kötelezettségek alapján a terheltnek ahhoz van joga, hogy a legrövidebb időn belül az általa értett nyelven részletesen tájékoztassák az ellene emelt vád természetéről és indokairól, továbbá, hogy díjmentesen vehessen igénybe tolmácsot.

A nemzetközi egyezményt elfogadó tagállamok arra vállaltak kötelezettséget, hogy a büntetőeljárás nyelvét nem értő terheltnek észszerű időn belül megkapják mindazon iratok írásbeli fordítását, amelyek lényegesek annak biztosításához, hogy képesek legyenek gyakorolni a védelemhez való jogukat, valamint garantálják a tisztességes eljárást. Ilyen dokumentumoknak tekinthetők a szabadságelvonásról szóló határozatok, a vádirat és az ítéletek. Ebből a szempontból a nyomozási iratok, a tárgyalási jegyzőkönyvek nem minősülnek lényeges iratnak, azokról írásos fordítást nem kell adni a terheltnek. Kiemelendő, hogy mind a nyomozás gyanúsítottat érintő cselekményein, mind a tárgyalások során közreműködött tolmács, így a terheltnek nem hivatkozhatnak alappal arra, hogy az elhangzottakról nem volt tudomásuk. A nyomozás befejezésekor történő iratok ismertetéséhez, a bírósági eljárásban keletkező iratok részletes megismeréséhez pedig tolmács vehető igénybe. A gyanúsítottak a nyomozási iratok ismertetésén nem kívántak részt venni, a

tárgyalási jegyzőkönyvek megismeréséhez pedig mintegy tizenhat óra időtartamban biztosított tolmácsot a bíróság, így a törvényszék nem sértette meg a büntetőeljárás törvény alapvető szintű rendelkezéseit az anyanyelv használatának jogát illetően.

Megemlítendő még az elsőfokú bíróság kifejtett álláspontja a minősítő esetek – nyereségvágyból és az aljas indokból elkövetés – elhatárolása tekintetében, ami a táblabíróság véleménye szerint is megfelel a bírói gyakorlatnak. E szerint nem nyereségvágyból elkövetésnek minősül azoknak a vádlottaknak a cselekménye, akik az emberölést nem közvetlen haszonszerzési céllal valósítják meg, hanem a sértettek vagyonának megszerzésére az ölési cselekmény után kerítenek sort. Jelen ügyben a vádlottak a sértettek megölését követő hónapokban kívántak a vagyonukhoz jutni úgy, hogy a sértettek tulajdonában álló ingóságokat, illetve ingatlanvagyonot értékesítették, értékesíteni szándékoztak.

A jogi indokolások tekintetében tehát a táblabíróság helybenhagyta a törvényszék ítéletében szereplő megállapításokat, mindamellett az ítélet alapjául szolgáló, megállapított tényállás tekintetében kisebb helyesbítéssel élt, illetve kiegészítette azt.

Összegzés

Ez a bűncselekmény rávilágít az eltűnéssel, gyanús eltűnéssel kapcsolatos ügyintézés kiemelt jelentőségére, arra, hogy a rendőr nemcsak szolgálatban, hanem a nap huszonnégy órájában rendőr, hogy a valóság talaján állva ugyan, de hallgatnia kell a megérzéseire, hogy mindig érdemes szó szerint és képletesen is még lejjebb ásni, és a fel nem sorolt sok-sok tanulság mellett arra is, hogy az alapos munkának beérik a gyümölcse.

